

Asia: VN/12230/2024

## **Hallituksen esityksen luonnos laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Suomen Taksiliitto ry (jäljempänä ”Taksiliitto”) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi. Lausuntonaan Taksiliitto toteaa seuraavaa:

Taksiliitto pitää esityksen tavoitteita eri toimijoiden roolien selkeyttämisestä ja liikennejärjestelmää koskevien perustietojen saatavuuden varmistamisesta hyvänä, mutta katsoo erityisesti, että luonnoksessa esitettyjen säädösten vaikutuksia liikennepalvelujen tarjoajiin tulisi selvittää tarkemmin.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi liikenteen palveluista annetun lain 154 § sekä valtioneuvoston asetus liikkumispalveluita koskevista olennaisista tiedoista (643/2017). Jatkossa sääntely kohdistuisi liikkumispalvelun tarjoajien asemesta MMTIS-asetuksessa tarkoitettuihin datan haltijoihin ja niin ikään MMTIS-asetuksessa tarkoitettuihin tietoihin. MMTIS-asetuksen liitteessä on määritelty toimitettavat dataluokat. MMTIS-asetuksessa määritetyt dataluokat ovat huomattavasti laajempia ja määrittelyiltään yleisluontoisempia verrattuna liikkumispalveluita koskevista olennaisista tiedoista annettuun asetukseen. Muutos aiheuttaa merkittävää epävarmuutta sen osalta, mitkä asetuksessa määritetyt dataluokat soveltuvat taksiyrittäjiin ja tilausvälitysyhtiöihin, ja laajentaako muutos näiden yksityisomisteisten toimijoiden velvollisuutta omistamansa datan saataville asettamiseen. Hallituksen esitysluonnoksessa on todettu yleisellä tasolla, että pääosin kyse on samoista tietolajeista, kuitenkin tarkemmin määrittämättä mitä muutoksia tietolajeihin käytännössä seuraa. Taksiliitto katsoo, että kansallisessa lainsäädännössä tulisi säätää tarkkarajaisemmin siitä, mitä tietoja asetuksessa määritetyt dataluokat käsittävät säännöllisen aikataulunmukaisen liikenteen ja muun kuin säännöllisen aikataulun mukaisen liikenteen osalta, kuten nykyisin on tehty liikkumispalveluita koskevista olennaisista tiedoista annetussa asetuksessa. Tämä turvaisi säännösten soveltamisen ennakoitavuutta. Lisäksi valmistelussa tulisi edellä mainitun vallitsevan

epävarmuuden johdosta selvittää tarkemmin liikkumispalveluja tarjoajille yrityksille tietolajien muutoksista seuraavia kustannus- ja muita vaikutuksia.

Kumottavassa liikenteen palveluista annetussa laissa tai sen nojalla annetussa olennaisten tietojen asetuksessa ei ole nykyisin määritelty standardeja, joita dataformaattien olisi noudatettava. Jatkossa ehdotetun lain mukaisesti viitattaisiin standardien osalta suoraan MMTIS-asetuksen sisältämiin käytettäviin standardeihin. Esitysluonnoksen vaikutusarvioinnissa ei ole otettu kantaa siihen, kuinka laajoja kustannuksia standardeja koskeva muutos tulee aiheuttamaan liikkumispalveluiden tarjoajille. Taksiliitto katsoo, että valmistelussa olisi suositeltavaa edelleen selvittää standardeja koskevista muutoksista liikkumispalvelun tarjoajille aiheutuvia kustannuksia tarkemmin myös taksialan yrityksiä kuulemalla.

Esitysluonnoksessa on todettu, että esitykseen sisältyvä, yrityksiin kohdistuva vaatimus ottaa käyttöön ohjelmointirajapinta ei voida katsoa vaarantavan omaisuuden suoja, koska vaatimus tiedon asettamisesta saataville koneluettavassa muodossa on suora seurausta EU-sääntelystä, ja täydentävä kansallinen säännös edustaa käytännönläheistä lähestymistapaa vaatimuksen toteuttamiselle. Taksiliitto toteaa, että vaikka ehdotetut säännökset ovat osittain seurausta EU-sääntelystä, yrityksille aiheutuvien kustannus- ja muiden vaikutusten huolellinen arviointi tulisi tästä huolimatta toteuttaa lain valmistelussa, sillä merkittävät negatiiviset yritysvaikutukset saattavat edellyttää täydentäviä toimenpiteitä yritysvaikutusten hallitsemiseksi.

Ehdotetun liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista annetun lain 26 §:ssä säädettäisiin lisäksi uhkasakosta ja teettämisuhasta. Toimijalle asetettavan uhkasakon enimmäismäärä on 5 000 euroa kultakin viivästyskuukaudelta, eli uhkasakko määrättäisiin kumulatiivisena/juoksevana. Taksiliitto huomauttaa, että ehdotetut säädökset eivät ole tarkkarajaisia ja ennakoitavia taksiyrittäjiin ja tilausvälitysyhtiöihin soveltuvien MMTIS-asetuksen dataluokkien osalta. Säädösten edellyttämien muutosten implementoiminen yritysten liiketoimintaan ei ole mahdollista ilman tarkkarajaista tietoa siitä, mitä muutoksia uusista dataluokista sekä standardeista käytännössä seuraa. Säännösten asianmukainen noudattaminen tulee todennäköisesti siten edellyttämään merkittävässä määrin Fintraffic Oy:n tarjoamaa ohjausta ja neuvontaa, eivätkä yritykset kaikilta osin välttämättä pysty noudattamaan säädösten vaatimuksia heti lain voimaan tulon jälkeen. Lisäksi suuri osa taksiyrittäjistä on pienyrittäjiä, joille aiheutuu säädösten noudattamisesta merkittävää hallinnollista taakkaa. Kumulatiivinen/juokseva uhkasakko ja teettämisuhka heti lain voimaantulon jälkeen voivat näin ollen muodostua kohtuuttomaksi, ottaen huomioon ehdotettujen säädösten asettamien velvoitteiden tulkinnanvaraisuus.

Lisäksi Taksiliitto huomauttaa, että pienten taksiyrittäjien hallinnassa oleva data on hyvin suppeaa, eikä sen toimittaminen liikennejärjestelmän digitaaliseen tietopalveluun todennäköisesti tuota merkittäviä hyötyjä. Sen sijaan pienille taksiyrittäjille aiheutuva hallinnollinen taakka on merkittävä. Ensisijaisesti tulisi arvioida mahdollistaako asiaa koskeva EU-sääntely kansallisesti poikkeamisen siten, että pienimuotoista taksiliiketoimintaa harjoittavat yritykset jäisivät MMTIS-asetuksen asettaman tietojen toimittamisvelvollisuuden ulkopuolelle. Rajausta voitaisiin tehdä esimerkiksi siten, että velvollisuus asettaa MMTIS-asetuksen mukainen data saataville koskee taksiyrittäjien osalta vain

sellaisia datan haltijoita, jolla on taksiliikennekäytössä enemmän kuin 15 ajoneuvoa, vastaavasti kuin liikenteen palveluista annetun lain 18 §:n mukaisen varautumisvelvollisuuden osalta on säädetty. Toisaalta siltä osin kuin kansallisesti poikkeaminen ei ole mahdollista, liikenteen dataa koskevassa sääntelyssä tulisi Taksiliiton näkemyksen mukaan joka tapauksessa pyrkiä luomaan laajempia kokonaisuuksia, useiden erillisten tiedontoimitusvelvollisuuksien sijasta, jotta voidaan pienentää etenkin taksiyrityksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Taksiliitto katsoo, että taksiliikenteen harjoittajilta kerättävien multimodaalisten matkatietojen hyödyntämistarkoitukset ja konkreettiset käyttötapaukset ovat suurilta osin edelleen ratkaisematta. Liikenteen ja erityisesti taksiliikenteen dataa koskevat käynnissä olevat lainsäädäntöhankkeet asettavat useita rinnakkaisia datan saatavuutta ja toimittamista koskevia velvoitteita taksiyrityksille, joista seuraa merkittäviä kustannusvaikutuksia ja hallinnollista taakkaa. Merkitykselliset käyttötapaukset, niiden edellyttämät dataluokat sekä mahdollisimman tehokkaat keinot niiden toteuttamiseksi tulisivat ratkaista ja määrittää ennen niitä koskevien lainsäädäntövelvoitteiden asettamista yksityisille toimijoille.

Suomen Taksiliitto ry

Lindqvist Mikael  
Suomen Taksiliitto ry